

Vďaka požehnaníu Pánovmu a láskavosti zborovej farárky, pani Ing. Mgr. Danice Hudecovej, pokračuje dvanástym rokom katalogizovanie fondu Archívu Gemerského seniorátu v Revúcej mojou maličkosťou. Počas uplynulých dvanástich mesiacov sme si pripomenuli niekoľko dát, nesmierne dôležitých pre evanjelickú cirkev augsburského vyznania z celoslovenského pohľadu. Spomením aspoň 155. výročie odvolania Protestantského patentu monarchom Františkom Jozefom I. (1867) či naplnenie sa dvoch storočí od narodenia Štefana Marka Daxnera, najprenikavejšieho politického predstaviteľa svojej generácie po Ľudovítovi Štúrovi a rovnakého počtu rokov od zriadenia prvej slovenskej verejnosti prístupnej bibliotéky – evanjelickej knižnice v Revúcej (oboje 1822).

Uplynulý čas sa i z môjho pohľadu vyznačoval úsilím o pozdvihnutie povedomia o nesmiernom bohatstve zmieneného archívu mimo hraníc regiónu. Táto snaha sa napokon stretla s úspechom – hoci s pokorou dodávam, že zatiaľ iba čiastočným. Pošťastilo sa mi po ôsmich rokoch od začiatku výskumu publikovať v Ružomberku skromnú monografiu Príspevok k dejinám Gemerského seniorátu v rokoch 1802 až 1918, čiže od definitívneho spojenia Gemera a Malohontu po zánik uhorského súštátia. Predstavuje, aspoň podľa mojich skromných poznatkov, prvú sondu do diania v muránskej, ratkovskej a slanskej doline počas „dlhého“ 19. storočia. Vyslovujem týmto ešte raz svoju úprimnú vďaku všetkým podporovateľom za množstvo cenných rád i pripomienok a takisto vydavateľstvu Society for human studies za ochotu a ústretovosť. Svetlo sveta uzrelo taktiež niekoľko materiálových štúdií – doposiaľ najvyšší počet za jeden kalendárny rok. V časopise *Historia ecclesiastica*, vydávanom Prešovskou univerzitou, sa dočkala zverejnenia práca Čriepky z hospodárenia revúckeho evanjelického a. v. zboru a jeho filii Revúčky a Muránskej Zdychavy v 30. rokoch 20. storočia, na stránkach „domovského“ periodika *Studia Historica Nitriensia* sa zasa objavil text Pôsobenie združenia evanjelickej mládeže - Jednoty Samuela Ormisa – ako významný faktor posilňovania konfesionálnej a etnickej identity miestnych dospievajúcich (II. obdobie činnosti, 1932 až 1936). Obe periodiká patria do európskej – konkrétnejšie švajčiarskej - databázy SCOPUS. Spolu ide o ďalších približne 400 strán vedeckého textu, venovaného rodnému kraju, odkiaľ mi síce, žiaľbohu, bolo súdené odísť fyzicky, duchom však nikdy.

Ak smiem, dámy a páni, ešte doplním, že ostatné týždne venujem prípravám na zverejnenie ďalších dvoch výstupov, pričom i v nich hodlám čerpať z dokumentov toho čarovného miesta, ktorého spravovanie a predovšetkým ochraňovanie vnímam ako česť. Zmieňujem sa predovšetkým o materiáli Združenie evanjelickej mládeže v Revúcej (I. obdobie

činnosti, 1926 až 1927), ktoré sa už nachádza v tlači a zrejme v najbližšom čase by sa už malo objaviť v zmienenej katedrovej polročnejke *Historia ecclesiastica*. Takisto ma oslovil pán vedúci katedry, či by som vedel pre Krajskú knižnicu Karola Kmeťka v Nitre pripraviť prednášku ku Dňu slovenskej literatúry v jej priestoroch. Ponúkol som preto dokument s názvom *Zvyky slovenských evanjelických veriacich pri narodení, svadbe a úmrtí* vo svetle diela Pavla Michalka *Rozhovor učiteľa s niekoľkými sedliakmi o škodlivosti povery... (1802)*. Momentálne čakám na vyjadrenie spomínanej inštitúcie.

V záujme skvalitnenia svojej práce na vinici Pánovej som sa takisto podujal absolvovať 15 – týždňový „online“ knižnícky kurz v Moravskej krajinskej knižnici v Brne, ktorý mi bolo dopriate pred niekoľkými dňami úspešne ukončiť. Nadobudnuté znalosti hodlám naplno uplatňovať v prospech pomoci bádateľom i ešte odbornejšieho uchopenia svojho poslania.

Ak spomínam nadšencov z radov odbornej i širšej laickej verejnosti, ich záujem o bádanie ostáva stabilný a som im takisto neopísateľne vďačný. Za ostatné obdobie sa na archív s rôznorodými požiadavkami obrátili napríklad pán magister Balužinský, pán magister Černaj či pán inžinier Martinkovič.

Žiaľbohu, nie všetko sa vyvíja kladne a za to Vám, dámy a páni, dlhujem svoje hlboké ospravedlnenie. Vlastný zdravotný stav a neustále zmeny predmetov, ktoré prednášam, nepovažujem za dôstojné pripomínať. Zmienim preto aspoň, že sa neblaho podpísali na samotnom katalogizovaní. Prvý raz vôbec sa prihodilo, že sa mi nepodarilo v ňom napredovať. Od polovice januára však už práce na súpise opätovne pokračujú. A po druhý raz v živote mi prišlo vysporiadať sa s následkami ničivého požiaru, hoci tento raz som sa na mieste nešťastia nenachádzal osobne. Prijímam i túto záležitosť s pokorou voči vyššej moci a s nesmiernou vďačnosťou, že Najvyšší ušetril ľudské životy. Poškodeniu navyše unikla i moja osobná knižnica, nuž napriek značným škodám sa to najcennejšie podarilo ochrániť – a nič iného nepovažujem za podstatné, ani to, že som dočasne prišiel o strechu nad hlavou.

Klasik raz uviedol, že „ak existuje raj, určite vyzerá ako knižnica.“ Netrúfam si síce vysloviť podobne odvážnu myšlienku, no vďaka pôsobeniu v revúckom evanjelickom archíve sa každopádne cítim užitočný a spolupráca s nadšencami pre dejiny ma nadovšetko teší. Slovom: ide pre mňa o splnený sen a tú najkrajšiu činnosť, ktorú som si vždy prial vykonávať. Bude mi preto čťou i potešením smieť v nej pokračovať, ak sa tak Hospodinovi v jeho nekonečnej milosti naďalej zaľúbi.

S hlbokou úctou i vďakou a srdečne

PhDr. Ján Jakubej PhD.

Revúca, 18.1.2023